

ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΝΑΡΑΚΗ

Από την ομιλία του Ομότιμου Καθηγητή της γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Χριστόφορου Χαραλαμπίκη, 10 Μαΐου 2019

Συχαίρω πραγματικά τους διοργανωτές για την καθυστέρημένη αυτή οφειλή σε έναν άνθρωπο που τιμάει διεθνώς τα ελληνικά γράμματα και την διεθνή επιστήμη. Θα μπορούσα ειλικρινά να μιλώ ώρες για το έργο του κυρίου Καναράκη γιατί παρακολουθώ από το 1966, που ήμουν πρωτοετής φοιτητής στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και ο ίδιος ήταν δίπλα και edίδασκε, κορυφαίος επιστήμονας ήδη από τα νιάτα του, και μέχρι το 76 που έφυγα εγώ και πήγα στη Γερμανία παρακολουθούσα το έργο του και θα ξεκινήσω με κάτι το οποίον

ίσως δεν το ξέρει και ο ίδιος ο κύριος Καθηγητής. Μπάμπης Δερμιτζάκης στο διαδίκτυο. «Με πολύ συγκίνηση διαβάζω για τον κ. Καναράκη, έναν από τους καλύτερους καθηγητές που είχα στο Τμήμα Αγγλικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κατά τα έτη 1968 έως 1972. Άξιος πολλών συγχαρητηρίων για το συγγραφικό του έργο και την εν γένει δραστηριότητά του.» Και υπάρχουν εκατοντάδες φοιτητές και φοιτήτριες, θαυμαστές – θαυμαστριές του. Τον ανέφερα τον Μπάμπη Δερμιτζάκη γιατί είναι κορυφαίος επιστήμονας και λογοτέ-

χνης, διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνών ο οποίος μιλάει άπταιστα 11 ξένες γλώσσες. Είναι πραγματικά ιδιοφυία και έμαθε τι θα πει σύγκριση γλωσσών, τι θα πει αγάπη προς τις ξένες γλώσσες από τον κ. Καναράκη. Και μου το έχει πει σε ανύποπτο χρόνο. Μου ποιεί λοιπόν τιμή και χαρά και ό,τι καλύτερη δικαίωση πάνω και πέρα από τα μετάλλια, τις διακρίσεις είναι οι φοιτητές του, οι μαθητές του, οι οποίοι ακολουθούν το παράδειγμά του, και θα ήθελα να το πω emphaticά. Εκατοντάδες φοιτητές του διαπρέπουν σε πολλά πανεπιστήμια ανά τον κόσμο, διότι ο κ. Καναράκης είναι λαμπρός επιστήμονας αλλά και εξαιρετος δάσκαλος.... Το μέγα επίτευγμα του Καθηγητή είναι ότι άνοιξε δρόμους στην ιστορικοσυγκριτική γλωσσολογία και την αντιπαραβολική συγκριτική γλωσσολογία, αυτό που λέμε εμείς σήμερα comparative linguistics, πώς κρίνουμε και συγκρίνουμε γλώσσα, λαούς, πολιτισμούς το έδειξε με ιδιοφυή τρόπο. Έχω πει και σε άλλη ευκαιρία ότι εγώ όταν πήγα στη Νυρεμβέργη είχα πρότυπο και τα έχω όλα τα δημοσιεύματα του κυρίου Καθηγητή. Άλλες εργασίες του όπως Η φωνολογική παρεμβολή της Νέας Ελληνικής κατά το αγγλιστί γράφειν το 1974 είναι μνημειώδες έργο, ενώ Οι γλωσσικές δοκιμασίες (tests) υπό το φως των νεωτέρων και συγχρόνων εξελίξεων: Συμβολή στη διδοκτική της ξένης γλώσσας το 1971 είναι και σήμερα ακόμη επίκαιρο έργο. ... Το δεύτερο μεγάλο επίτευμά του είναι ότι είδε τις διαγλωσσικές επιδράσεις στην Αγγλική και ποια είναι η συμβολή της ελληνικής γλώσσας. Δηλαδή αυτό που λέω τώρα, συν τις 700 σελίδες, για το μεγαλείο της ελληνικής γλώσσας είναι πώς οι ρίζες, τα μορφήματα της ελληνικής γλώσσας εβοήθησαν στο να δημιουργηθούν χιλιάδες νέοι επιστημονικοί όροι και νεολογισμοί χάρη στην πλαστικότητα της ελληνικής γλώσσας. ... Ο καθηγητής Χαραλαμπίκης ανέφερε επίσης πως ήταν τιμή του να προλογίσει την αγγλική έκδοση του έργου στο οποίου συνεργάστηκαν 35 επιστήμονες, οι περισσότεροι ειδικοί ομιλητές τονίζοντας πως αυτή η διαχρονική συμβολή της Ελληνικής σε άλλες γλώσσες είναι διεθνώς πρωτότυπη έρευνα. Συνέχισε δε λέγοντας πως κανείς δεν είχε συλλάβει αυτή τη σκέψη. Ο κ. Καναράκης ήρθε να δείξει σε

διεθνές επίπεδο τι σημαίνει ότι κάνω σοβαρή επιστήμη στην πράξη με αδιάσιστα επιστημονικά τεκμήρια κορυφαίων ερευνητών τους οποίους έψαξε και βρήκε τους καλύτερους ύστερα από επίπονες αναζητήσεις σειράς ετών, αλλά το θεωρητικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο θα εκινούντο όλοι και ο ιθύνων νους του έδωσε αυτό το μέγα επίτευγμα. ... Επίσης, μέσα από τον υπέροχο τρόπο που έδειξε τη λογοτεχνική παραγωγή των Ελλήνων της Αυστραλίας και το μεταφραστικό έργο, διότι έκανε και τα δύο πράγματα, πρόβαλε τη λογοτεχνία της Αυστραλίας των αποδήμων Ελλήνων με τον καλύτερο τρόπο. Σ' αυτές τις δίγλωσσες εκδόσεις αλλά και στην ανάλυση περιεχομένου και στις θεωρητικές εργασίες του έδειξε ότι δεν αρκεί η ανοχή στη διαφορετικότητα, πράγμα το οποίο σας λέγω πως στα σχολεία ακόμη το λένε. Ο κ. Καναράκης περνάει ένα μήνυμα σε μίζερους καιρούς πως πρέπει να γυρίσουμε στη γλώσσα που είναι και ταυτότητα και πολιτισμός και παιδεία. Με το να τιμάτε σήμερα εσείς οι διοργανωτές μια προσωπικότητα, τιμάτε στο πρόσωπό του τον απόδημο Έλληνα επιστήμονα ο οποίος προσφέρει μαθήματα ήθους, παιδείας και ζωής.

ΣΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΝΑΡΑΚΗ

Αν Οδυσσέας έφτασες
να ξαποστάσεις μια στιγμή
στο σώμα της Ιθάκης....

Κι είπες με Λόγο φλογερό
και βλέμμα βουρκωμένο
του Ελληνισμού που μίσηψε
τον πόθο να υφάνεις
στις φιλοξένιας την αγκαλιά
Αλόβητος κι Ατόφιος....

Μετέφερες στο λόγο σου
εικόνες «εικονίσματα»
πόθους, λαχτάρες αδελφών
νάμα να πιουν ελληνικό
ως Νέκταρ ακριβό....

Κι έτσι καθώς τελείωνες
ίδια η μορφή σου μάρμαρο
ντύθηκε στου χρόνου την αχλύ
Μνήμη και Λόγος έγινε
της ράτσας με το Αιώνιο!!!

Βασιλική Μαργαρίτη
21 Ιανουαρίου 1992
Αθήνα

ΣΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΝΑΡΑΚΗ

Κι αν έφυγες στο μισεμό
λωτούς της λησμονιάς δεν έφαγες.
Η σκέψη και τα πόδια σου
στέκουν ριζωμένα μέσα σε
κείνης της γης το χώμα
που τ'αγάπησες και το κρατάς ξεχωριστά
στο μέρος της καρδιάς σου,φυλαχτό και ξόρκι.
Είσαι ένα κομμάτι ξάστερου ουρανού.
Μια ημέρα ζεστή στην απεραντοσύνη της παγωνιάς.
Μια τρανή χαρά, παράθυρο ορθάνοιχτο στο φως της γνώσης.
Ξαστέρωμα στο άνοιγμα των δειλών μας ονείρων.
Είσαι μια κατάγερη κι ολόγυμνη πέτρα
της μακρινής μας πατρίδας.
Ένας ιερός χωμάτινος λόφος εκεί στον Μαραθώνα.
Είσαι απ' τη γενιά των εκλεκτών
που ο πιο τρανός κλήρος, σου έλαχε
την πιο ιερή αποστολή, στα χέρια σου
να σφίγγεις το κοντύλι και να 'στοράς
το παρελθόν, το μέλλον, το παρόν
της παρεξηγημένης από πολλούς φυλής μας.

Άσβηστη φλόγα ο λόγος σου π'ακούγεται
πέρα από τον Έβρο
ως κάτω στις πρασινογάλαζες θάλασσες
της πικρής,γλυκιάς πατρίδας,
περνά πάνω από ωκεανούς και ο ήχος του
σαν φωτεινή παρουσία
συναντά την παγκόσμια λεύτερη σκέψη.
Ο τόπος που σε γέννησε,
το χώμα εκείνο το αιματοβαμμένο
σε πότισε με το νέκταρ των Θεών
της σοφίας,της ομορφιάς της ιστορίας,
και στην πορεία της βιοτικής σου πορείας
στο μισεμό,
σε κρατάει στα γοφιά του απάνω
σφιχτά σωματωμένο με ισχυρό ομφάλιο λώρο,
με κοινό φλεβικό σύστημα.

Κείνος ο τόπος έχει μαζί σου στην ανάσα σου
τον ίδιο ρυθμικό παλμό.
Την ίδια του αιμάτου σου σύσταση.
Εσύ,
κι ο τόπος 'κείνος
Κένταυροι !

Θύμιος Χαραλαμπόπουλος
περ. Νέα Αριάδνη, τεύχ. 95, 2017, σ. 37